

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

1

לפני הרכב כבוד השופטים:

סארי ג'יוסי [אב"ד]

עפרה אטיאס

ניצן סילמן

המערערת:

א.

ע"י ב"כ עוה"ד ב. כהן

- נגד -

המשיב:

ב.

ע"י ב"כ עוה"ד נ. אפשטיין

2

3 ערעור על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה בחיפה (השופטת הילה גורביץ' שינפלד) מיום

4

28.8.2020 בתלה"מ 1603-11-18.

5

6

פסק-דין

7

השופט סארי ג'יוסי [אב"ד]

9

10 בפנינו ערעור על פסק-דינו של בית המשפט לענייני משפחה בחיפה (כב' השופטת ה. גורביץ' שיינפלד),

11 בתלה"מ 1603-11-18 מיום 28.08.2020, במסגרתו נקבע, כי חברתו של המשיב בדמי-מזונות עבור

12 בנו הקטין תהא בסך חודשי של 1,500 ₪, וכי לאחר הגיעו של הקטין לגיל 6, יופחת התשלום לסך

13

חודשי של 1,050 ₪.

14

15 כמו-כן נקבע, כי הצדדים יישאו בהוצאות רפואיות חריגות ובהוצאות החינוך עבור הקטין, בחלוקה

16

בשיעור של 80% על-ידי המערערת ו- 20% על-ידי המשיב.

17

18 עתירתה של המערערת לחיובו של המשיב בדמי-מזונות מיום לידת הקטין, נדחתה.

19

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

הנסיבות הצריכות לעניין

1
2
3 1. הצדדים, הם בני-זוג לשעבר, אשר בתחילת שנות הארבעים לחייהם, ניהלו מערכת-יחסים
4 במשך מספר חודשים, במהלכם, פנו להליך הפריה חוץ-גופית והקפואו עוברים.

5
6 2. במועד סמוך לפרידתם, עברו הצדדים טיפול להחזרת עוברים מוקפאים, וכתוצאה מן הטיפול
7 האמור נולד בנם המשותף, יליד 2018 (להלן: "הקטין").

8
9 3. המערערת הגישה כנגד המשיב תביעת מזונות עבור הקטין ותביעה למשמורת, קביעת זמני-
10 שהות ודרכי חינוך. המשיב, מצידו, הגיש תביעת אבהות ותביעה לשינוי שם.

11
12 בתביעת האבהות, תמ"ש 19-03-68080, ניתן ביום 14.11.2019 פסק-דין המצהיר על אבהותו
13 של המשיב. בתביעה לשינוי שם, ניתן פסק-דין במסגרתו נקבע, כי שם הקטין יהא

14
15 בעניין המשמורת, שנדון ב-תלה"מ 18-11-1653, ניתן ביום 05.05.2019 פסק-דין, לפיו משמורת
16 הקטין בידי האם.

17
18 סוגית זמני-השהות תלויה ועומדת בפני בית משפט קמא הואיל ובין הצדדים קיים קונפליקט,
19 באשר לסוגיה זו. בית משפט קמא הורה ביום 30.07.2020 על שינוי בזמני-השהות וביקש את
20 עמדת העובדת-הסוציאלית לסדרי-דין. בשלב זה מתקיימים זמני-השהות בימים ב' ו- ד' החל
21 מחצי שעה לאחר תום עבודת המערער, העובד כ-...., ועד השעה 20:30 ובכל סוף שבוע שלישי
22 החל מחצי שעה לאחר תום עבודת המערער ועד למוצאי-השבת בשעה 20:30.

23
24 4. עוד יצוין, כי המערערת הגישה ארבע תביעות מכוח החוק למניעת אלימות במשפחה התשנ"א-
25 1991.

26
27 5. ביום 13.12.2018 נפסקו על-ידי בית משפט קמא מזונות זמניים כולל מדור ואחזקתו, בסך של
28 1,600 ₪ לחודש. כמו-כן נקבע, כי שני ההורים יישאו בחלקים שווים בהוצאות הבריאות
29 החריגות עבור מעון או גן והוצאות חינוך החריגות, לאחר הפחתת מענק המשולם על-ידי המוסד
30 לביטוח לאומי או כל מענק אחר המוענק למי מן ההורים.

טענות הצדדים בפני בית משפט קמא

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 44496-10-20 א. נ' ב.

- 1
2 .6. לטענת המערערת, מועסק המשיב מזה כ- 25 שנה כ.... ומשתכר ממוצע של 12,500 ₪ לחודש
3 ולזכותו אף נצברות זכויות-סוציאליות וכספיות ממעסיקיו. למשיב קיימות הכשרות נוספות,
4 כך נטען, לרבות: ניהול צוותים, תעודת מנהל חופים ותעודת חובש, כך שפוטנציאל ההשתכרות
5 שלו גבוה מאד, הגם שהוא בוחר שלא לעבוד במשרה מלאה או לא לעבוד כלל. עוד נטען, כי
6 למשיב קיימת הכנסה נוספת, יחד עם אחיו, המתקבלת מדמי-שכירות של ארבע יחידות-דיור
7 שירשו מהוריהם.
8
9 עוד ובנוסף נטען, כי המערערת מועסקת בתפקיד ... מבלי שתהא לה קביעות בעבודה, וכי ושכרה
10 החודשי הממוצע הוא בסך 10,400 ₪ לחודש לאחר ניכויי רשות. המערערת, כך נטען, חולה
11 במחלה שמאופיינת בפגיעה במערכת העצבים והיא זכאית לקצבת ניידות, בסך של 2,400 ₪
12 כמו גם להטבת מס ברכישת כלי-רכב, וכי בשל לידת הקטין, אין באפשרותה לעבוד עוד כבעבר
13 כ.... הואיל והיא קיבלה מטופלים בביתה.
14
15 בנוסף למזונות הקטין, עתרה המערערת, לתשלום הוצאות ראשונות עבור הקטין, לרבות:
16 מיטה, מיטת מעבר, כיסא אוכל, מנשא ובסך-הכול 6,000 ₪, וכן את עלויות בדיקת ההיריון
17 וטיפולים, בסך של 15,000 ₪.
18
19 אשר למדור, נטען, כי למשיב לא קיימות הוצאות מדור או אחזקת מדור הואיל והוא מתגורר
20 ביחידת דיור שהיא חלק "ממתחם מגורים" שירש מהוריו. יחידת הדיור בה מתגורר המשיב,
21 אליבא דמערערת, מצויה בבעלותו והוא אינו נושא בתשלומי שכירות. מנגד, כך לטענת
22 המערערת, תחילה היא התגוררה עם הקטין בדירה שכורה, ושילמה דמי-שכירות בסך 2,600
23 ₪, בהמשך, כך נטען, רכשה המערערת דירה בת', וכעת היא נושאת בתשלום החזר משכנתא
24 חודשי בסך 3,340 ₪.
25
26 לטענת המערערת בסיכומיה, יש לחייב את המשיב בתשלום דמי-מזונות בסך של 2,900 ₪ עד
27 להגיעו של הקטין לגיל 6 ולאחר מכן לחייבו בסך של 2,465 ₪ לחודש. עוד טענה המערערת, כי
28 על הצדדים לשאת בחלקים שווים בכל הוצאות החינוך, ובהוצאות רפואיות שאינן מכוסות
29 במסגרת קופת-החולים, וכן עתרה לתשלום דמי-מזונות לחודשים ינואר עד יוני 2018, ולתשלום
30 מעון לחודשים ספטמבר-אוקטובר 2018.
31
32 .7. מנגד טען המשיב, כי הוא עובד כ...., בעבודה עונתית, באמצעות חברות כוח-אדם וללא קביעות
33 במשך תקופות מסוימות במשך השנה בלבד, עת בחודשים האחרים הוא מקבל דמי-אבטלה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

1 בהתאם להסכם בין משרד האוצר לבין איגוד ה..... הכנסתו החודשית הממוצעת של המשיב,
2 כך נטען, היא בסך של כ-6,200 ₪.

3
4 עוד נטען, כי משכורתה של המערערת עלתה לאחר ששבה מחופשת-הלידה, וכי בצירוף קצבת
5 הניידות לה היא זכאית מן המוסד לביטוח לאומי מגיעה הכנסתה החודשית ל-15,000 ₪. עוד
6 נטען, כי המערערת זכאית לרכוש-כלי רכב בהטבת מס, כל שלוש שנים, וכי הטבה זו מניבה לה
7 רווח של כ- 10,000 ₪ח לתקופה של 3 שנים. עוד ובנוסף נטען, כי בבעלות המערערת דירת-
8 מגורים.

9
10 מנגד, כך לטענת המשיב, כלי-הרכב שהיה בשימושו הושבת בשל מצבו המכאני הרעוע, וכי
11 יחידת-הדיור בה הוא מתגורר היא אחת מארבע יחידות המרכיבות את בית הוריו אותו ירש
12 יחד עם .. אחיו הנוספים. עוד נטען, כי תשלום דמי-השכירות מן היחידות הנוספות, שבמתחם,
13 נועד לתשלום הוצאות שוטפות של אחזקת היחידות ומימון אזכרות ההורים מידי שנה לרבות
14 רכישת ספר תורה, וכי בשל גודלן ומצבן, היחידות אינן מושכרות בקביעות.

15
16 הוצאותיו החודשיות של המשיב, כך נטען, מגיעות לכ- 8,000 ₪ לפני התשלום עבור מזונות
17 הקטין. המשמעות, כך אליבא דמשיב, כי חיובו בדמי- מזונות יביאו לחדלות-פירעון, משכך עתר
18 המשיב לחייבו בסך מופחת של דמי-מזונות על-מנת שיוכל להתקיים. המשיב טען, כי הוא עומד
19 על הרחבת זמני-השהות, וודאי בחודשים בהם אינו עובד, ולפיכך, יש להניח, כי זמני-השהות
20 עם הקטין, יקבעו בהמשך על שיעור של 45% מן הזמן.

21
22 על כן, כך טען המשיב, בהינתן, כי הוצאות הקטין הן בסך של 3,000 ₪ לחודש, הרי שעד גיל 6,
23 יש לחייבו בסך של 500 ₪ לחודש, ובהמשך המערערת צריכה לשלם למשיב עבור השתתפות
24 במזונות הקטין. עוד נטען, כי את שכר הלימוד למעון, יש להגביל לתעריף ויצ"ו או נעמ"ת,
25 ולחייב את הצדדים בחלק יחסי בהתאם לפערי ההשתכרות ביניהם.

פסק-הדין של בית משפט קמא

26
27
28
29 8. בית משפט קמא קבע בפסק-דינו מיום 28.08.2020 (להלן: "פסק-הדין"), כי בהתאם לסעיף 3
30 לחוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות) תשי"ט-1959, והואיל והמשיב יהודי, הוא חב בשלב זה
31 במלוא צרכיו של הקטין, מבלי שהדבר יהא תלוי במצבם הכלכלי של הצדדים. בגדר צרכים
32 הכרחיים בהם חב המשיב בחבות מוחלטת, כך נקבע, כלולים, לבוש, הוצאות מדור והוצאות
33 רפואיות המכוסות על-ידי קופות-החולים, וכן הוצאות מיוחדות של הקטין. בצרכים שמעבר

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 44496-10-20 א. נ' ב.

- 1 להכרחיים, כך נקבע, חבים ההורים מדין צדקה, וכי במסגרתם תיעשה חלוקת דמי-המזונות
2 על-ידי איזון כל הכנסות התא המשפחתי בהתאם לצרכים וליכולת של הצדדים.
3
- 4 מגיל 6 ואילך, כך נקבע בפסק-הדין, חבים הצדדים באופן שווה בדמי-המזונות, שעה שעל יחס
5 החלוקה ביניהם להיקבע על-פי יכולותיהם הכלכליות, מכל המקורות שלרשותם, לרבות שכר
6 עבודה ונכסים אחרים, תוך מתן משקל לחלוקת זמני השהות בפועל, ומכלול נסיבות המקרה.
7
- 8 9. באשר לצרכי הקטין, צוין בפסק-הדין, כי אף לא אחד מן הצדדים תמך את גרסתו בתשתית
9 ראייתית ראויה, ולפיכך נקבע, בפסקה 17 לפסק-הדין, כי " **הקטין זקוק לצרכים נמוכים מצרכי**
10 **קטין "ממוצע"**, וסכום המזונות ההכרחיים נקבע על סך של 1,300 ₪.
11
- 12 10. בהמשך פסק-הדין נדונה סוגיית דמי-המדור והחזקתו, ובית משפט קמא ציין, כי במועד הגשת
13 התביעה התגוררה המערערת בדירת שלושה חדרים ב-צ' בגינה שולמו דמי-שכירות בסך של 2,600
14 ₪ לחודש. בהמשך, כך צוין, העתיקה המערערת את מקום מגוריה ל-ת' והיא נושאת בתשלום
15 חודשי בסך 3,340 ₪, עבור החזרי המשכנתא.
16
- 17 לפיכך קבע בית משפט קמא, בפסקאות 22-23 לפסק-דינו, כי "**ההפרש בין סכום דמי השכירות**
18 **ששולמו עבור דירה סבירה לתובעת ולקטין, ובין סכום החזרי המשכנתא בהו נושאת היום**
19 **התובעת הוא מהותי. תוספת של כמעט 30% לדמי השכירות. משמעות הדבר הוא כי בתשלום**
20 **החודשי של החזר המשכנתא, נכלל מרכיב הוני גבוה ורק היתרה משולה לדמי מדור רעיוני**
21 **מהם יש לגזור את תשלום המדור בו יישא הנתבע עבור הקטין**".
22
- 23 נוכח האמור קבע בית משפט קמא, כי המדור הרעיוני של המערערת ושל הקטין, מתוך סכום
24 תשלום החזר המשכנתא הוא בשיעור של 50%, היינו סך של 1,670 ₪. מתוך סכום זה, כך נקבע
25 ובשים-לב לזמני-השהות והוצאות אחזקת המדור נקבע כי חבותו של המשיב היא בסך 500 ₪
26 לחודש.
27
- 28 11. אשר למחלוקת בין הצדדים בנוגע לתשלום עבור הגן, קיבל בית משפט קמא את עמדת המשיב,
29 וקבע, כי יש לחייבו **לכל היותר**, על-פי התעריף במעונות ויצו או נעמת, ולא לפי עלות מעון או גן
30 פרטי.
31
- 32 12. עוד ובנוסף בחן בית משפט קמא את יכולותיהם הכלכליות של הצדדים, וקבע, כי משכורתה
33 החודשית הממוצעת של המערערת, לאחר ניכויי חובה, היא בסך 12,620 ₪ נטו, וכי לכך יש

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 44496-10-20 א. נ' ב.

- 1 להוסיף גמלת ניידות המשולמת למערערת על-ידי המוסד לביטוח לאומי, בסך של 2,364 ₪ וכן
2 את קצבת הילדים. כמו-כן קבע בית משפט קמא, כי הואיל והמערערת היא קיים לה
3 פוטנציאל השתכרות נוסף.
4
5 לצד זאת קבע בית משפט קמא, כי אין להביא בחשבון לעניין זה את הטבת המס הקיימת
6 למערערת בעת רכישת כלי-רכב מידי שלוש שנים. עוד ובנוסף ציין בית משפט קמא, כי המערערת
7 היא בעלת זכויות בדירה שרכשה בת', עליה רובצת, כאמור לעיל, הלואה המובטחת במשכנתא
8 שהחזרה החודשי הוא בסך 3,340 ₪.
9
10 בית משפט קמא העריך את הוצאות המערערת בסך חודשי של 4,000 ₪, וזאת בשים-לב להעדר
11 תשתית ראייתית ראויה להוכחת הוצאותיה, והוסיף לסכום זה את התשלום עבור החזר
12 המשכנתא, שאינו בגין מדור רעיוני של הקטין – 2,839 ₪, משמע, כך נקבע, כי ממוצע הוצאותיה
13 החודשיות של המערערת הוא בסך 6,539 ₪ וכי הכנסתה החודשית הממוצעת הפנויה היא בסך
14 של 8,145 ₪, לא כולל פוטנציאל השתכרותה כ.....
15
16 13. באשר ליכולותיו הכלכליות של המשיב צוין, כי, הוא עובד כ..... מזה כ-25 שנה, וכי הוא אוזח
17 בתעודת דרגה 3, כך שהוא ותיק במקצועו אך אינו ותיק במקום עבודתו. על-פי ההסכם החל
18 על ענף עבודת ה....., כך צוין, רשאי לחתום בלשכת התעסוקה ולקבל דמי-אבטלה בחודשים
19 בהם אינו מועסק. כך עושה גם הנתבע. לפיכך, קבע בית משפט קמא, כי הכנסתו החודשית
20 הממוצעת של המשיב, לאחר ניכויי חובה, היא סך 6,130 ₪ נטו, וכי מעדותו עלה, שהוא מממש
21 את פוטנציאל השתכרותו.
22
23 עוד נקבע בפסק-הדין, כי המשיב בעל זכויות בחלק השווה ל-1/.. מן הזכויות במתחם-מגורים בן
24 ארבע יחידות-דיור ב-ר', אותם ירשו המשיב ואחיו מהוריהם, וכי אין בהשכרת יחידות-הדיור
25 האמורות כדי להגדיל באופן משמעותי את הכנסתו של המשיב.
26
27 עוד ובנוסף קבע בית משפט קמא, כי על-פי הסכם השכירות בין המשיב לבין אחיו, הוא משלם
28 עבור מגוריו באחת מיחידות-הדיור, דמי-שכירות חודשיים בסך של 2,500 ₪ אשר כוללים גם
29 את חבותו בגין תשלומי ארנונה, מים, גז וחשמל.
30
31 בית משפט קמא אמד את הוצאותיו של המשיב, נוכח העדר תשתית ראייתית ובשים-לב לרמת
32 החיים שהוכחה, ונסיעותיו של המשיב לעבודתו ב-ני' ולקטין שמתגורר ב-ת' בסך של 3,200 ₪
33 לחודש. לסכום זה הוסיף בית משפט קמא את תשלום דמי-השכירות, בסך 2,500 ₪. בסופו של

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 44496-10-20 א. נ' ב.

- 1 יום נקבע, כי הואיל וממוצע הוצאותיו החודשיות של המשיב נאמד בסך של 5,700 ₪ הכנסתו
2 החודשית הממוצעת הפנויה היא בסך של 430 ₪. סכום זה, כך נקבע, אינו כולל פוטנציאל
3 השתכרות בתקופה בה אינה מועסק.
4
- 5 14. לבסוף קבע בית משפט קמא, כי יש לחייב את המשיב בדמי-מזונות ומדור בסך חודשי של 1,500
6 ₪, וכי עם הגיע הקטין לגיל 6, יפחת התשלום ויעמוד על סך 1,050 ₪ לחודש. דמי-המזונות, כך
7 נקבע, יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן על בסיס המדד הידוע ביום מתן פסק-הדין, ויעודכנו
8 מידי חודש ינואר, וכל קצבה שתשולם על-ידי המוסד לביטוח לאומי עבור הקטין תשולם
9 למערכת.
10
- 11 יוער, כי בשל שגגה שנפלה בפסקה 55 לפסק-הדין, לא נעשתה האבחנה בין מזונות עד גיל 6
12 ומזונות שלאחריו ונקבע, כי "החל מיום 22.2.2018 ישלם אב למזונות הקטין ומדורו, באמצעות
13 האם, סך של 1,500 ₪ לחודש. התשלום ישולם ב- 10 לכל חודש מראש, עד הגעת הקטין לגיל
14 18 או סיום לימודי התיכון לפי המאוחר מבין השניים. ממועד זה ובשנת שירות או שירות לאומי
15 או שירות צבאי חובה יעמדו דמי-המזונות על שליש – מגובהם ערב תשלומם".
16
- 17 15. בית משפט קמא דחה את עתירת המערערת לפסוק דמי-מזונות ממועד לידתו של הקטין, וקבע,
18 כי דמי-המזונות יפסקו מיום 22.02.2018.
19
- 20 16. עוד קבע בית משפט קמא, כי החל מיום 22.2.2018, יישאו הצדדים בחלוקה בשיעור של 80%
21 המערערת ו- 20% המשיב בהוצאות רפואיות חריגות, בכל הוצאה רפואית חריגה אחרת, אשר
22 איננה מכוסה על-ידי קופת-החולים, וכן בכל הקשור להוצאות חינוך.
23
- 24 17. עוד ובנוסף קבע בית משפט קמא, כי בכל הוצאה חריגה אחרת שלא נכללת במסגרת האמור לעיל
25 יישאו שני הצדדים בחלקים שווים או בכל חלוקה אחרת שתוסכם ביניהם, ובלבד ששני ההורים
26 הסכימו להוצאה זו באופן מתועד, וכי המשיב לא יחויב בגין הוצאות עבר שלא נתן להן את
27 הסכמתו.
28
- 29 נוסף על האמור קבע בית משפט קמא בפסקה 63 לפסק-דינו, כי "לאור תוצאה אליה הגעתי,
30 העובדה כי תביעת המזונות הוגשה כ-4 חודשים לאחר שהסתיים הליך י"ס והצדדים לא פעלו
31 לקדם את הליך ישוב הסכסוך, כך שלכאורה "נוצרה קופת חיטון" ממועד הגשת התובענה
32 לישוב סכסוך, לאור הנטען בסעיף 33 לכתב התביעה ולאור כי האב חויב ממועד הגשת התובענה
33 ליי"ס, אני מורה כי הנתבע רשאי לקזז מחוב העבר סך של 9,400 ₪ וכל סכום אחר ששילם עבור

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 44496-10-20 א. נ' ב.

1 מזונות הקטין או הוצאות נלוות שנדרשו ממנו, עד מועד פסה"ד. יתרת חוב עבר תחולק
2 לתשלומים חודשיים שווים בסך של 100 ₪ לחודש עד לפירעון מלוא חוב עבר. ככול ששולמו
3 מזונות זמניים ביתר או הוצאות נלוות ביתר, התשלומים לא יושבו".
4

טענות הצדדים בערעור

5
6
7 18. המערערת מיאנה להשלים עם תוצאת פסק-הדין, וערעורה מונח בפנינו.

8
9 לטענת המערערת, בפסק-דינו של בית משפט קמא נפלו שגיאות רבות, עת חויב המשיב בתשלום
10 דמי-מזונות עבור בנו, קטין בן שלוש, בסך 1,500 ₪ הכוללים אף מדור ואחזקת מדור עד הגיעו
11 של הקטין לגיל שש, ובחיוב מינימלי נוסף של 20% מהוצאותיו החריגות.
12

13 השגיאה המהותית ביותר שנפלה בפסק-דינו של בית משפט קמא, כך לטענת המערערת, היא
14 קביעת דמי-המזונות האמורים, מבלי שיוחסה במסגרת פסק-הדין כל חשיבות לעובדה, כי
15 הקטין כלל אינו לן אצל המשיב במהלך השבוע, וכי הלינה היחידה של הקטין בבית המשיב היא
16 אחת לכל שלושה סופי-שבוע. הלכה למעשה, אליבא דמערערת, שוהה הקטין כ-95% מזמנו
17 במחיצת אימו, המערערת. לפיכך סברה המערערת, ובשים-לב לפערים המשמעותיים בזמני-
18 השהות בין הצדדים, כי קביעה לפיה צרכיו של הקטין נאמדים בסך של 1,000 ₪ מהווה פגיעה
19 ישירה בקטין.
20

21 עוד טענה המערערת, כי שגה בית משפט קמא עת קבע את סך המדור בו חב המשיב ב-500 ₪
22 בלבד. שגיאה זו, לטענת המערערת, נבעה מן החישוב השגוי שערך בית משפט קמא, שעה שחייב
23 את המשיב בשיעור של 30% ממחצית סכום המשכנתא בה חבה המערערת, ולא מן הסכום
24 המלא. עוד נטען, כי גם אילו היה בית משפט קמא מחייב את המשיב בשיעור של 30% מדמי-
25 השכירות אותם שילמה המערערת, עובר לרכישת דירתה הנוכחית, סך חבותו של המשיב ברכיב
26 זה היה גבוה משמעותית מן הסכום שקבע בית משפט קמא.
27

28 מכל מקום, כך נטען, לא זו בלבד ששגה בית משפט קמא בפרשנותו לעניין סוגית המדור הרעיוני,
29 אלא שכעולה מפסק-הדין המשיב כלל לא חויב בתשלום עבור אחזקת מדור.
30

31 עוד ובנוסף נטען, כי שגה בית משפט קמא עת קבע, כי שיעור חבותו של המשיב בהוצאות
32 הבריאות והחינוך החריגות תהא 20%, בעוד שהמשיב עצמו, במסגרת כתבי-טענותיו, הסכים
33 לשלם מחצית מן העלויות האמורות.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

1
2 לטענת המערערת, שגה בית משפט קמא גם בקביעת שכרם של הצדדים שעה שבהצגת נתוני
3 שכרה של המערערת נכתבו נתונים שגויים, באופן שהעלה את ממוצע הכנסתה, בעוד שממוצע
4 שכרו של המשיב הוטח כלפי מטה באופן שאינו עולה בקנה אחד עם הנתונים הנכוחים. בית
5 משפט קמא, כך אליבא דמערערת, חישב את ממוצע שכרה עת הסתמך על שלושה עשר תלושי
6 שכר בעוד אצל המשיב נערך תחשיב רק בנוגע לעשרה תלושי שכר.
7
8 עוד נטען, כי בעוד שכרה של המערערת חושב על סמך תקופת עבודתה בסמוך להגשת כתב-
9 התביעה, חושב שכרו של המשיב על סמך תקופת השתכרות מאוחרת, במסגרתה שינה את
10 מקום העבודה הקבוע שלו לשם הקטנת שכרו בזמן ההליך. בית משפט קמא, כך נטען אף שגה
11 עת התייחס לתלושי-השכר של חלקיות משרה כמייצגים משרה מלאה, וכן עת לקח בחשבון
12 לשם קביעת ממוצע שכרו של המשיב, את חודש אפריל 2018, שם השתכר המשיב סך שך 1,393
13 ₪.
14
15 עוד ובנוסף נטען, כי בחישוב הכנסתה הפנויה של המערערת, לא נכללו תשלומי המשכנתא
16 ושיעור של 80% מהוצאות הבריאות והחינוך של הקטין, בהן חבה המערערת. חישוב ממוצע
17 שכרה של המערערת, כך נטען, יחד עם קצבת הניידות שגויה הואיל וקצבה זו נועדה לצרכיה
18 הבריאותיים של המערערת ולניידותה, מקל וחומר שעה שהקטין מצוי במחיצתה במרבית
19 הזמן.
20
21 לטענת המערערת, קיימת סתירה בפסק-הדין עת מחד-גיסא נקבע שעל המשיב לחפש אחר
22 מקור פרנסה נוסף ולהגדיל את הכנסתו, ומאידך-גיסא, נקבע, כי הואיל והמשיב ממצה את
23 יכולת השתכרותו לא בא הדבר לידי ביטוי בעת קביעת הכנסתו הפנויה. המערערת הדגישה, כי
24 על אף שהמשיב ציין בכתב-הגנתו, כי הוא משלם דמי-שכירות בסך 2,000 ₪, קבע בית משפט
25 קמא, כי סך חבותו של המשיב בגין דמי-השכירות הוא 2,500 ₪.
26
27 עוד ובנוסף נטען, כי שגה בית משפט קמא בסייפא של פסק-הדין עת קבע, כי על המערערת
28 להשיב סך של 9,400 ₪ עבור חודשים יולי-אוקטובר 2018, שעה שהסכום הנכון הוא 5,400 ₪,
29 כמו-כן שגה בית משפט קמא, כך לטענת המערערת, כאשר הורה בפסק-הדין, כי יתרת החוב
30 שנתרה למשיב בהוצאה-לפועל תחולק לתשלומים, שעה שהצדדים קבעו אחרת, ואישרו את
31 הסכמותיהם.
32

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

19. מנגד, טען המשיב, כי בפסק-דינו של בית משפט קמא לא נפל כל רבב, וכי פסק-הדין מבוסס על ראיות שהונחו בפני בית משפט קמא. פסק-הדין, כך נטען, מבוסס על העובדה, לפיה השתכרותה בפועל של המערערת גבוהה פי שלושה מזו של המשיב, ופי עשרים מן ההכנסה הפנויה של הצדדים.

נטען, כי לא זו בלבד שהמערערת עושה כל שלא לידה על-מנת לפגוע ביחסיו של המשיב עם בנו, הקטין, אלא שאף טענותיה בדבר זמני-השהות של המשיב עם הקטין אינן נכונות. זמני-השהות שציינה המערערת, כך אליבא דמשיב, נכונים רק לתקופת הקיץ, הואיל ובחורף פוגש המשיב את הקטין בימי-חול למשך חמש שעות.

עוד נטען, כי חישוביה של המערערת באשר לזמני-השהות אינם נכונים גם מכיוון שאין היא לוקחת בחשבון בחישובה את השעות בהן שוהה הקטין בגן, ולפיכך, לטענת המשיב, שוהה הקטין במחיצתו כ- 35% מן הזמן. המשיב הדגיש, כי הוא עתר להרחבת הסדרי-השהות, כך שיוכל לבלות במחיצת הקטין "יום כף" נוסף, כלשונו, במהלך החודש.

עוד ובנוסף נטען, כי המשיב נוסע כשמונה פעמים, בכל שבוע, בין ר' לבין ת', וכי ".... **מלבד הטירחה הגדולה בנסיעות אלו, כרוכות בהן פקקי תנועה רבים, דלק לרכב, ובלאי של הרכב**", כלשונו של המשיב, בסעיף 4 לעיקרי-הטיעון. המשיב הדגיש, כי כעולה מפסק-דינו של בית משפט קמא, הכנסתה של המערערת כוללת שכר בסך 12,620 ₪ ממשרד-החינוך וכן קצבת-נכות בסך שך 2,340 ₪, בעוד הכנסתו היא בסך 6,130 ₪.

לטענת המשיב, על-פי פסיקת בית המשפט העליון ב-בע"מ 919/15 פלוני נ' פלונית, 19.07.2017 (להלן: "**הלכת בע"מ 919**") בהינתן שהקטין שוהה אצלו 35% מן הזמן, ובשים-לב לפערי ההשתכרות בין הצדדים, לא היה מקום לחייבו כלל בתשלום דמי-מזונות – נהפוך הוא, המערערת היא זו שצריכה לשלם לו.

עוד נטען, כי המערערת אינה מנצלת את מלוא פוטנציאל ההשתכרות שלה, שעה שעסקה בעבר בהדרכת הורים ובייעוץ רגשי, וכעת אינה עוסקת בכך. המערערת, כך נטען, יכולה בשעות בהן נמצא הקטין בגן להמשיך לעסוק בתחומים אלו, כפי שעשתה עובר ללידתו של הקטין, ולהגדיל באופן משמעותי את הכנסתה. המשיב אף הדגיש, כי צדק בית משפט קמא עת קבע את דמי-המדור.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 44496-10-20 א. נ' ב.

1 לטענת המשיב אין בעובדה שהוא הסכים במסגרת הליכי ההוצאה-לפועל לשלם מחצית
2 מהוצאותיו החריגות של הקטין, כדי לפגוע בזכויותיו לטעון טענה שונה במסגרת הליך בו הוא
3 נתבע לדמי-מזונות עבור הקטין.

4
5 עוד טען המשיב, כי בצדק קבע בית משפט קמא, כי הכנסתו הפנויה, לפני תשלום דמי-המזונות,
6 היא בסך 430 ₪ בעוד שהכנסתה הפנויה של המערערת היא בסך 8,145 ₪, וכי הלכה למעשה
7 לא היה מקום לפסיקת דמי-המזונות בכלל, ובפרט לא לאחר הגיעו של הקטין לגיל שש, וזאת
8 בשים-לב לשלושת הרכיבים שנקבעו בהלכת בע"מ 919 : הכנסות הצדדים, זמני-השהות וצורכי
9 הקטין.

10
11 20. בדיון שנערך בפנינו ביום 21.06.2021, חזרה באת-כוחה של המערערת על הטענות שבהודעת
12 הערעור ובעיקרי הטעון.

13
14 בא-כוח המערער חזר אף הוא על הטענות שבעיקרי הטעון, והדגיש, כי לא קיימת בפסק-דינו
15 של בית משפט קמא כל הטיה, בעיקר שעה שקביעות פסק-הדין מבוססות על אומדנה, וכי
16 טענותיה של המערערת לא הוכחו כדבעי.

17
18 עוד נטען, כי לאחר הגיעו של הקטין לגיל 6, אנו מצויים בגדרי הלכת בע"מ 919 הואיל ומשמעות
19 זמני-השהות המצומצמים היא שהמשיב נוסע במשך שלוש שעות בין ר' ל-ת', על חשבוננו,
20 ולפרק-זמן קצר על-מנת לפגוש את בנו הקטין. המאמץ שמשקיע המשיב, כך נטען, עשוי להיות
21 כבד מן המאמץ לארח קטין ללינה, הואיל וזמני-השהות המצומצמים אינם חזות הכול. אין
22 הלימה, כך אליבא דבא-כוחו של המערער, בין צד שהכנסתו הפנויה היא 8,000 ₪ לבין צד
23 שהכנסתו הפנויה היא 400 ₪, כבענייננו.

24
25 **דיון והכרעה**

26
27 21. לאחר שנתתי דעתי לפרוטוקולים של הדיונים שהתקיימו בפני בית משפט קמא, לכל התיעוד
28 הרלוונטי, לפסק-דינו של בית משפט קמא, לנימוקי הערעור, לעיקרי הטעון של הצדדים ותיקי
29 המוצגים, לרבות טיעוניהם בעל-פה של הצדדים בדיון שהתקיים בפנינו ביום 21.06.2021,
30 מסקנתי היא שדין הערעור להתקבל, וכך אציע לחבריי.

31 22. כלל ידוע הוא, כי אין ערכאת הערעור מתערבת בממצאי מהימנות ובקביעות עובדתיות, אשר
32 נקבעו על-ידי הערכאה הדיונית, והיא אינה נכנסת בנעלי הערכאה המבררת בבחינת המערכת

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

1 הראייתית שנפרשה בפניה. לא כך הם פני הדברים באותם מקרים, בהם בולטת על פני הפסק
2 טעות משפטית שורשית או כשהדברים מופרכים על פניהם ובלתי סבירים (ר' בספרם של ט'
3 חבקין ור' בן-נון **הערעור האזרחי** מהדורה שלישית עמודים 474-475).

4
5 אפנה לדבריו של כב' השופט ד. מינץ ב-ע"א 8191/16 דיאליט נ' אברהם הרר (17.6.2019):

6
7 **"כאמור, הלכה נושנה היא שאין זה מדרכה של ערכאת הערעור להתערב**
8 **בממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית. זאת, מפני**
9 **שבידה של הערכאה הדיונית האפשרות להתרשם מהעדים ומחקירתם על**
10 **דוכן העדים, ולבחון כל ראיה וחוות-דעת לעומק. התערבות ערכאת**
11 **הערעור תיעשה במקרים חריגים וקיצוניים בלבד, כגון מקרים בהם נפל**
12 **פגם בהכרעתה של הערכאה הראשונה היורד לשורשו של עניין, או**
13 **כשהדברים אינם מבוססים על פניהם (אורי גורן סוגיות בסדר דין אזרחי**
14 **1026 (מהדורה שתיים עשרה, 2015); ע"א 4175/12 תעשית אבן וסיד בע"מ**
15 **נ' גזיר [פורסם בנבו] (10.3.2014); ע"א 3894/03 דויטש נ' ישראלאורס**
16 **בע"מ [פורסם בנבו] (23.8.2012)).**

17
18 נכונים הדברים ביתר-שאת, עת מדובר בסוגית דמי-מזונות, אשר נדונה בערכאה
19 הדיונית.

20
21 ר' דבריו של כב' המשנה לנשיאה (בדימוס), השופט ר. רובינשטיין ב-בע"מ 2045/15
22 **פלוני נ' פלונית** (21.05.2015), פסקה י:

23
24 **"גם לעניין קביעת גובהם של מזונות הילדים, הלכה פסוקה היא כי ככלל לא**
25 **תתערב ערכאת הערעור בשיעור מזונות שנקבעו, אשר נגזר מנסיבותיו של**
26 **המקרה הקונקרטי...."**

27
28 וכן דבריו של כב' השופט נ. הנדל ב-בע"מ 7256/19 פלוני נ' פלונית (09.07.2020):

29
30 **"הבקשה נוגעת לשיעור המזונות שעל המבקש לשלם למשיבה. כלל ידוע הוא כי**
31 **ערכאת הערעור לא תיטה להתערב בשיעור המזונות שנקבע בערכאה הדיונית,**
32 **שהתרשמה באופן ישיר מן העדים וממכלול הראיות (ראו ע"א 732/88 קמחי נ'**

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 44496-10-20 א. נ' ב.

1 קמחי, פ"ד מג(2) 251, 257 (1989) וההפניות שם), ועל כן מוקנה לה שיקול דעת
2 רחב בקביעת שיעור המזונות".

3
4 23. אולם בענייננו יודגש, כי חלקן-הארי של השגות המערערת אינן נטועות בקביעות העובדתיות
5 שנקבעו בפסק-הדין, כי אם בפגמים שנפלו במסקנות אליהן הגיע בית משפט קמא.

6
7 סבור אני, כי בעניין דנן נפתח בפנינו השער להתערב בפסק-דינו של בית משפט קמא,
8 ולאחר שאין בידי להסכים למסקנותיו, כפי שיובהר להלן.

9
10 יפים לענייננו דבריו של כב' השופט י. אלרון ב- ע"פ 229/19 מדינת ישראל נ' פלוני
11 : (30.12.2019)

12
13 "יחד עם זאת, אחד החריגים הידועים לכלל אי-התערבותה של ערכאת
14 הערעור בממצאי הערכאה הדיונית, הוא כאשר ממצאים אלו מתבססים
15 על שיקולים שבהגיון או מסקנות משפטיות שגויות, להבדיל מהערכת
16 מהימנות ברורה וחד משמעית של העדים (ראה, בין היתר: ע"פ 8146/09
17 אבשלום נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 19 (8.9.2011))."

18
19 24. אפנה כעת לבחון את כלל הסוגיות, שעולות מן הערעור, על-פי המסלול שקבע בית משפט קמא,
20 דבר דבור על אופניו.

21
22 ראשית, אתעכב על קביעת בית משפט קמא, בפסקה 20 לפסק-דינו, בדבר צורכי הקטין, ולפיה:
23 "במקרה כאן אף אחד מהצדדים לא הוכיח כי יש לסטות מאומדן זה, כי לקטין הוצאות נוספות
24 בשל צרכים מיוחדים או אחרים או כי רמת החיים לה הורגל הייתה גבוהה מהממוצע, ולהיפך,
25 כי הקטין זקוק לצרכים נמוכים מצרכי קטין "ממוצע". על כן, אני מעמידה את סכום המזונות
26 ההכרחיים של הקטין כאן, על סך של 1,300 ₪".

27
28 אדגיש, כי הנחת-המוצא בקביעת צורכי קטין, עת לא הונח בפני בית המשפט מסד ראיתי שונה,
29 היא שמדובר בקטין בעל הוצאות הכרחיות "ממוצעות" הואיל וברי, כי כל תוצאה אחרת אינה
30 עולה בקנה אחד עם משמעותם של המינוחים "צרכים ממוצעים" או "הוצאות ממוצעות".
31

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 44496-10-20 א. נ' ב.

1 זאת ועוד, בל נשכח, כי ברבות השנים הועלה בפסיקת בתי המשפט השונים הצורך בשערוך
2 ההוצאות המינימליות בשל השינוי במציאות-החיים ועלותן, וברי, כי אחת מן ההשלכות של
3 פסיקה זו היא הגדלת סך ההוצאות "הממוצעות" ההכרחיות בשיעור דומה.

4
5 אפנה לדבריו של כב' השופט (בדימוס) י. שנלר ב- עמ"ש (תל-אביב-יפו) 46291-01-16 פלונית נ'
6 פלוני (09.10.2017), פסקה 16:

7
8 "יוער כי לא בכדי עוד בעמ"ש 1057/09 ש.ת. נ' ד.ג. (17.10.10) מצאתי לנכון לציין
9 כי "ובצדק, ציין בית משפט קמא שני גורמים לתוספת ראויה לאותו סכום
10 מינמאלי – האחד, השינויים משך השנים בשיערוך אותן הוצאות מינימאליות
11 והשני יכולתו הבלתי מבוטלת של המשיב" וכן בהמשך פסק דין זה "דומה כי
12 הגיעה העת להעלות את סכומי הסף אשר נקבעו בפסיקה, אולם לפני שנים
13 רבות" וכן ההתייחסות של כב' השופט דנציגר בבע"מ 8542/10 פלוני נ' פלונית
14 (29.12.10), ייתכן ואכן הגיעה העת לעריכת שינוי נוסף בעת קביעת סכום
15 המזונות ההכרחיים ובמיוחד לאור הצרכים שהתווספו, כגון כל הקשור באמצעי
16 התקשורת השונים והמחשוב, אשר ניתן לראות בהם, כיום כצרכים הכרחיים.

17
18 וכן לדבריה של כב' השופטת י. שבח ב-עמ"ש (תל-אביב-יפו) 32712-11-17 ש. נ' ש.
19 (10.01.2019), פסקה 5:

20
21 "והנה, חולפות להן השנים, רמת החיים עולה, השכר הממוצע במשק עולה,
22 שכר מינימום עולה אף הוא, מחירי הדיור מזנקים, קצבאות מתעדכנות, ורק
23 הקביעה לפיה מתבטאים צרכי הקטין שאינם טעונים הוכחה בסך מינימאלי של
24 ₪ 1,400, כמו המנגינה, "לעולם נשארתי". הערכה זו, שאינה נסמכת על בסיס
25 מחקרי או כלכלי – נותרה יציבה ועומדת על מכונה".

26
27 לפיכך, סבור אני, כי בנסיבות המקרה שבפנינו, יש לאמוד את צורכי הקטין על הצד הנמוך של
28 המנעד, בסך חודשי של 1,400 ₪, וזאת אף בשים-לב להיותנו ערכאת הערעור, ולא הערכאה
29 המבררת.

30
31 אעיר, כי גם אנוכי סבור, שיש מקום לעדכן את מנעד הצרכים המינימליים, ובהתאם גם את
32 הצרכים הממוצעים של קטין, עת כאמור לעיל, סבור אני, כי סך של 1,400 ₪ מצוי בצידו הנמוך
33 של המנעד האמור.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

1
2 25. בתחנתו הבאה, בחן בית משפט קמא את סוגיית דמי-המדור ואחזקתו, וקבע בפסקאות 21-25
3 כהאי לישנא:

4
5 "במועד הגשת התביעה התגוררה התובעת בדירת 3 חדרים ב-צ' בגינה שולמו דמי
6 שכירות בסך של 2,600 ₪ לחודש. בהמשך, העתיקה האם את מקום מגוריה ל-ר'
7 וכיום היא נושאת בתשלום חודשי עבור החזרי המשכנתא בסך של 3,340 ₪ לחודש.
8
9 ההפרש בין סכום דמי השכירות ששולמו עבור דירה סבירה לתובעת ולקטין, ובין
10 סכום החזרי המשכנתא בהו נושאת היום התובעת הוא מהותי. תוספת של כמעט
11 30% לדמי השכירות.

12
13 משמעות הדבר הוא כי בתשלום החודשי של החזר המשכנתא, נכלל מרכיב הוני
14 גבוה ורק היתרה משולה לדמי מדור רעיוני מהם יש לגזור את תשלום המדור בו
15 יישא הנתבע עבור הקטין. ראו תמ"ש א.ק. נ' ר.א.ק, מיום 6.8.12 בסעיף 15 לפסק
16 דינו של השופט זגורי והאסמכתאות שם.

17
18 נוכח האמור אני קובעת כי המדור הרעיוני של התובעת והקטין, מתוך סכום תשלום
19 החזר המשכנתא הוא בשיעור של 50% היינו סך של 1,670 ₪.

20
21 מתוך סכום זה בשים לב לזמני השהות והוצאות אחזקת המדור שנדרשות באופן
22 רגיל וסביר, אני מעריכה כי חלקו של הנתבע עבור מדור ואחזקת מדור, הוא סך של
23 500 ₪ לחודש".

24
25 אין בידי להסכים למסקנה זו, ואנמק:

26
27 ראשית, יש לזכור, כי אחד מן התנאים לקביעת שיעור חלקו של המדור הרעיוני בסך תשלום
28 המשכנתא, הוא חריגה מעלות שכר-דירה סביר.

29
30 אפנה ל-תמ"ש (תל-אביב-יפו) (19574/96) **אמינוב בלה נ' מתתוב** (04.06.2001):

31
32 "כאשר החזר המשכנתא החודשית גבוה, וחורג מעלות שכר - דירה סביר, שניתן
33 לאשרו, רכיב המדור הרעיוני יחושב לפי שווי שכר - דירה סביר, ויתרת
34 המשכנתא החודשית תהיה בגדר רכיב הוני, שאין על הבעל - האב להשתתף בו".

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

1
2 בענייננו, אין בעובדה, כי המערערת שילמה דמי-שכירות בסך 2,600 ₪, כדי לקבוע מסמרות
3 באשר לחוסר-סבירות תשלום משכנתא בסך 3,340 ₪ - נהפוך הוא. סבור אני, כי גובה המשכנתא
4 בה חבה המערערת סביר בהחלט, וזאת אף בשים-לב לעובדה, כי הקטין מצוי במחיצתה במרבית
5 הזמן, כפי שאף אפרט בהמשך.
6
7 שנית, לא נהיר מדוע הגיע בית משפט קמא למסקנה לפיה שיעור המדור הרעיוני הוא 50% מגובה
8 המשכנתא אותה משלמת המערערת, בעוד, הוא עצמו קבע, כי תשלום המשכנתא גבוה ב- 30%
9 בלבד מדמי-השכירות החודשיים בהם חבה המערערת עת התגוררה בשכירות.
10
11 אדגיש, כי המסקנה האמורה מוקשית שבעתיים, עת לצידה סבר בית משפט קמא, כי דמי-
12 השכירות בסך 2,500 ₪, בהם נושא המשיב, המתגורר בגפו, שעה שהקטין לן בביתו לילה אחד
13 בכל שלושה שבועות, סבירים.
14
15 אציין, כי קביעת דמי-המדור ואחזקתו בהם חויב המשיב בשיעור 30% היא קביעה עובדתית
16 שאין בידי להתערב בה, וממילא איני רואה מקום לעשות כן, וזאת אף בשים-לב לכך ששיעור זה
17 כולל בחובו הן את דמי-המדור והן את אחזקתו, ולפיכך יש לקבוע, כי חלקו של המשיב בדמי-
18 המדור החודשי ואחזקתו הוא בשיעור של 30%, כקביעת בית משפט קמא.
19
20 יחד עם זאת, ובשים-לב לאמור לעיל, סבור אני, כי יש לבצע את התחשיב מגובה סכום המשכנתא
21 בה חבה המערערת, $3,340 * 30\%$ - היינו, 1,000 ₪.
22
23 26. בתחנתו האחרונה, בחן בית משפט קמא את יכולותיהם של הצדדים. במסגרת בחינה זו נבדקו
24 הכנסות הצדדים, הוצאותיהם, וכנגזרת של הנתונים האמורים נקבעה הכנסתם הפנויה.
25
26 דא עקא, במסגרת בחינה זו נפלו במסקנות בית משפט קמא שגיאות, ודומני, כי חלק מן השגיאות
27 האמורות נובעות מן הנתונים שגם בקביעתם נפלה שגגה, ואפרט:
28
29 ראשית, בעת בחינת משכורתם של הצדדים, ערך בית משפט קמא טבלה מסכמת. במסגרת טבלה
30 זו צורפו נתונים המסתמכים על שלושה עשר תלושי-שכר של המערערת: החל מחודש יולי 2018
31 וכלה בחודש יולי 2019, ואשר כוללים אף הפרשים שהתקבלו במסגרת חודשים אלו, בעוד
32 שבטבלה המתייחסת למשיב צורפו נתונים המתייחסים לעשרה חודשים בלבד: ינואר 2019 עד

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

1 אוקטובר 2019. בנוסף יש ליתן את הדעת לעובדה, כי הנתונים האמורים אף מתבססים על מנעד
2 חודשים שונה לחלוטין, עת הממשק הבלעדי מצוי בנתוני השכר של חודש יולי 2019.
3
4 מושכלות ראשוניים היא, כי עריכת השוואה נכונה, מחייבת קיומו של מכנה משותף בין הגורמים
5 ביניהם רוצים להשוות - כך במידות אורך, כך במידות משקל, כך בשערי מטבע, וכך בבחינת
6 משכורתם של צדדים שונים. מסקנה, אשר מתקבלת מבלי לעשות כן, אינה יכולה להיוותר על
7 כנה.
8 נכונים הדברים ביתר-שאת למקרא עדותו של המשיב בדיון שהתקיים בפני בית משפט קמא ביום
9 18.11.2019 (עמ' 33 לפרוט', שו' 25-30):

10
11 "ש. חודש יוני 2018, התלוש שלך הוא 12,359 ₪. אני מציג בפניך את התלוש.

12 תשלום 12,359 ₪ זה תלוש שלך ?

13 ת. כן. אני לא עובד שם יותר. אני עכשיו עובד קבלן.

14 ש. אני מציג בפניך תלוש שכר חודש יולי שם מופיע שהרווחת 12,177 ₪.

15 ת. אוקי. זה החודשים הכי קשים. זה שינוי נסיבות. 11 שעות ביום שעבדתי

16 בזמנו בעכו. יש עוד 4 חודשים נוספים שבחודשים האלה קיבלתי ממוצע

17 בין 7,000-9,000. היום אני עובד קבלן...."

18
19 27. שנית, במסגרת "טבלאות השכר" שערך בית משפט קמא, עולה אנומליה משמעותית, אשר צריכה

20 הייתה לקבל ביטוי בעת חישוב שכרם של הצדדים הואיל והחישוב שערך בית משפט קמא אינו

21 משקף את המציאות הנכונה, ואינו עולה בקנה אחד עם מציאות זו. ודוק, מן הנתונים עולה, כי

22 המערערת קיבלה שתי משכורות גבוהות משמעותית, ממשכורותיה האחרות. עוד עולה, כי כמעט

23 מחצית מן הנתונים עליהם התבסס בית משפט קמא בעת בחינת הכנסתו של המשיב, הם של

24 חודשים בהם קיבל המשיב דמי-אבטלה. יתרה מכך, בחודש אפריל 2018, דיווח המשיב על הכנסה

25 בסך 1,393 ₪, וזאת על אף שהצהיר בעדותו בפני בית משפט קמא ביום 18.11.2019, כי "יש לי

26 אישור לחתום אבטלה. במשך חודשיים חייבים למצוא לי במקצוע שלי. גם אם אעבוד, השכר

27 אליו אגיע הוא מינימום. מינימום זה 4,850 ₪" (עמ' 50 לפרוט', שו' 29-30).

28
29 הגם שבית משפט קמא היה ער לאמור, וקבע בפסקה 39 לפסק-הדין, כי: "משמעות הדבר כי

30 לכאורה הנתבע ממצה את יכולת השתכרותו. עם זאת, לאור כי בחלק מחודשי השנה, הנתבע

31 אינו מועסק, אני סבורה כי על הנתבע לתור אחר מקור פרנסה נוסף ולהגדיל הכנסתו. הדבר

32 יובא החשבון בעת קביעת פרנסתו הפנויה", בסופו של יום לא עשה כן.

33

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 44496-10-20 א. נ' ב.

1 יתרה מכך, בפסקה 45 לפסק-הדין, נקבע, כי "בהתחשב באמור לעיל, ממוצע הוצאותיו
2 החודשיות של הנתבע הוא סך 5,700 ₪ והכנסתו החודשית הממוצעת הפנויה היא סך של 430
3 ₪. סכום זה לא כולל פוטנציאל השתכרותו בתקופה בה אינה מועסק, תחת קבלת דמי אבטלה".
4 (ההדגשה אינה במקור).

5
6 אין בידי לקבל את הטענה לפיה ממצא המשיב את יכולת השתכרותו בתקופה בה אינה מועסק,
7 וזאת אף בשים-לב לקביעת בית משפט קמא בפסקה 35 לפסק-דינו: "עובר כ.... מזה כ-25 שנה.
8 הוא מחזיק בתעודת דרגה 3, כך שהוא ותיק במקצועו אך אינו ותיק במקום עבודתו".

9
10 חיזוק לכך, ניתן אף למצוא בעדותו של המשיב מיום 18.11.2019, עמ' 35, שו' 24-33:

- 11
12 "ש. כדי להיכנס להסדר של משרד האוצר, שתהיה זכאי בתקופת ה-OFF
13 לחתום אבטלה, עד גיל 40 היית צריך להוכיח הוכחת תעסוקה 12
14 חודשים ברצף. נכון?
15 ת. לכל שנה? אתה מדבר עד גיל 40?
16 ש. עד גיל 40, כדי להיכנס לסידור שבחצי שנה OFF...
17 ת. לא זוכר, אולי אתה צודק. ציינתי מגיל 40 ומעלה.
18 ש. עד גיל 40 עבדת ברצף 12 חודשים?
19 ת. לא עבדתי ברצף בשום מקום. טיפלתי בהורים שלי.
20 ש. אני יודע שכדי להיכנס לתוך המתווה שמשרד האוצר הנהיג, ש.... מעל
21 גיל 40 יכולים חצי שנה לקבל אבטלה – עד גיל 40 הם היו צריכים לעבוד
22 שנה שלמה.
23 ת. יש מצב".

24
25 וכן דבריו בעמ' 36, שו' 1-3:

- 26
27 "ש. יש לך כישרון נוסף שאתה יכול לעשות במקום העבודה?
28 ת. עשיתי מקצה שיפורים: קורס מנהלי חופים, חובשים, מנהלי אמבולנס
29 ויזמנות עסקית, ניהול צוותים, פוטנציאל השתכרות – אבל אין בזה
30 ממש..."

31
32 ובהמשך, עמ' 36, שו' 10-12:

33

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

1 ש. ראינו הרגע שאתה מרוויח בחודשים מסויימים 12,500 ₪.

2 ת. זה לא רלוונטי. פעם הרווחתי גם 30,000 ₪, זה רלוונטי? זו סתם דוגמה

3 שזרקתי. זה לא רלוונטי להיום. היום אני מובטל, אתמול עבדתי בכינרת.

4 מחר לא יודע לאן תיקח אותי הרוח".

5

6 דומני, כי אף קיים קושי בקבלת טענה לפיה ממצה המשיב את פוטנציאל השתכרותו הואיל

7 וכאמור בפסקה 35 לפסק-הדין "על פי ההסכם החל על ענף עבודת ה... , רשאי לחתום

8 בלשכת התעסוקה ולקבל דמי אבטלה בחודשים בהם אינו מועסק. כך עושה גם הנתבע". יודגש,

9 המשיב רשאי לעשות כן, אך אין הוא חייב.

10

11 לעניין זה אעיר, כי לצד הזכות להורות מצויה אחריות עצומה, שבין נדבכיה השונים מצויה גם

12 החובה לזון את הילד, ועל הורה לעשות כל שלאל ידו על-מנת לדאוג לאיכות-חייו של ילדו. מצב

13 בו פוטר את עצמו הורה בריא ובעל פוטנציאל השתכרות משמעותי, מן החובה האמורה בטענות

14 כאלו ואחרות, ומציג תלוש-שכר חודשי בגובה של כ-1,400 ₪, אינו יכול להתקבל על הדעת, וזאת

15 אף בשים-לב לחובה המוכרת בפסיקה, אשר נשענת על יסודות המשפט העברי - מיצוי פוטנציאל

16 ההשתכרות.

17

18 הדברים האמורים מוקשיים אף ביתר-שאת שעה שמן העבר האחד קיים צד, בענייננו המערערת,

19 אישה שאינה בריאה בלשון-המעטה, אשר מטפלת בפעוט כבן שלוש, השוהה במחיצתה במרבית

20 מן הזמן, עובדת במשרה מלאה, ולגביה נקבע, כי ".... לא ניתן להתעלם מכך שלתובעת פוטנציאל

21 השתכרות נוסף". בעוד, לגבי הצד השני, בענייננו המשיב, אשר שוהה עם הקטין שעות ספורות

22 בשבוע, עובד מחצית מן השנה כ.... ובמחצית השנייה מסתפק בקבלת דמי-אבטלה נקבע, כי

23 "לכאורה הנתבע ממצה את יכולת השתכרותו...".

24

25 מכל האמור לעיל, סבור אני, כי במקרה שבפנינו יש לקבוע את הכנסתו של כל אחד מן הצדדים,

26 וזאת בשים-לב לאנומוליה שעולה מן התשתית הראייתית, על-פי השכר החציוני, משמע גובה

27 השכר, שמחצית מנתוני השכר נמצאים מעליו, ומחצית מתחתיו, וזאת על-מנת לשקף כדבעי את

28 המציאות הנכוחה, ולא לקבוע ערך מספרי, אשר אינו עולה בקנה אחד עם מציאות זו.

29

30 לפיכך, אני קובע, כי הכנסתו של המשיב היא 6,880 ש"ח, והכנסתה של המערערת – 11,866 ₪.

31

32 אעיר לעניין זה, כי אף לו הייתי עורך חישוב על-פי ממוצע השכר, בניכוי הערכים הקיצוניים,

33 היינו, תלושי-השכר הבלתי-רגילים, הייתי מגיע לתוצאה דומה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

1

2 28. אין בידי אף לקבל את מסקנת בית משפט קמא, כאמור בפסקה 30 לפסק-דינו, ולפיה יש להוסיף

3 לשכרה של המערערת גם את "גמלת ניידות המשולמת על ידי המוסד לביטוח לאומי, בסך של

4 2,364 ₪ לחודש לפי אישור המל"ל שצורף....". ודוק, על-פי אתר המוסד לביטוח לאומי,

5 <https://www.btl.gov.il/benefits/Mobility/Pages/default.aspx> "הביטוח הלאומי מעניק

6 מגוון הטבות למי שיש להם ליקויים ברגליים המגבילים אותם בניידות, כדי לסייע להם

7 להשתלב בקהילה ולפתח חיים עצמאיים".

8

9 משמע, גמלת הניידות לה זכאית המערערת, משולמת לה בגין לקותה, ונועדה לצרכיה

10 הבריאותיים, ואין לגמלה זו כל נפקות לחבותו של המשיב לזון את בנו הקטין. יתרה מכך, לו

11 תצטרך המערערת להשתמש בכספים אלו לטיפול בקטין בשל חיסרון-כיס הנובע מאי-השתתפותו

12 של המשיב במזונות הקטין, ברי, כי הדבר יפגע לא רק במערערת עצמה, אלא גם בקטין, בו היא

13 מטפלת יומם וליל.

14

15 זאת ועוד, חזקה, כי המוסד לביטוח לאומי, בחן בפרוטרוט את הנתונים הרלוונטיים, שהתקבלו

16 מן המערערת לגבי צרכיה הרפואיים, וקבע את גובה גמלת הניידות על-פיהן. דומני, כי אין צורך

17 להכביר מילים בדבר הנטל המוטל על המבקש לסתור העולה מקביעה מעין זו של המוסד לביטוח

18 לאומי, שהוא גוף שלטוני, אשר אמון על כספי הציבור, וברי, כאמור לעיל, כי קבע את זכאותה

19 של המערערת לגמלת-ניידות, וכן גובהה, לאחר שגורמים מקצועיים, לרבות וועדות רפואיות בחנו

20 את בקשתה של המערערת לאורכה ולרוחבה.

21

22 משמע, חזקה, שסך הגמלה המשולמת למערערת הוא בגובה צרכיה הרפואיים והאחרים בעטיה

23 של מחלתה, וזאת בעיקר שעה שבענייננו, לא הצליח המשיב לסתור חזקה זו, ויש להדגיש, כי

24 עולה מקריאת טיעוניו, שהוא אף לא ניסה לעשות כן.

25

26 סבור אני, כי ניתן לגזור גזירה שווה מן העניין שנדון ב-בע"מ 2083-19 פלונת נ' פלוני

27 (28.04.2021), אשר במסגרתו נדונה סוגיה דומה, שמתייחסת לתשלום דמי-מזונות, עת הקטין,

28 שעבורו משולמים המזונות האמורים, מקבל קצבת-נכות מן המוסד לביטוח לאומי.

29

30 אפנה לדבריו של כב' המשנה לנשיאה, השופט נ. הנדל, פסקה 4 :

31

32 "דומה כי כבר מלשון החוק ניתן להסיק שגמלת ההשתתפות בהוצאות

33 נועדה לסייע במימון סידורים מיוחדים, הנדרשים עקב המוגבלות שעמה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

1 חי הילד, ולא בהוצאות הקיום השגרתיות.... הנה כי כן, גמלת
2 ההשתתפות בהוצאות נועדה לסייע בהתמודדות עם ההוצאות "העודפות"
3 הנובעות מהמוגבלות שעמה חי הילד – להבדיל ממכלול עלויות המחיה
4 שלו". (ההדגשה אינה במקור).

5
6 ובהמשך, בפסקה 5 :

7
8 "אמנם, דמי המזונות וקצבת הילדים משרתות תכלית זהה, ולכן יש
9 לראות בהן "קופה" אחת – אך זה אינו המצב בנוגע לגמלת ההשתתפות
10 בהוצאות, שנועדה למלא רק את הצרכים הייעודיים הנובעים ממחלתה".
11 (ההדגשה אינה במקור).

12
13 דומני, כי דבריו של כב' המשנה לנשיאה, השופט נ. הנדל נכוחים גם לענייננו, בשינויים
14 הנדרשים.

15
16 לעניין זה אף אפנה לפסק-דיני בעמ"ש 11101-12-17 ב. נ' ב. (20.11.2018).

17
18 לעניין זה אעיר, כי על-מנת לא לפגוע במשוואה וכדי לשמור את שני חלקיה מאוזנים כדבעי,
19 במקביל לאי-הוספת הגמלה לטור ההכנסות, אף אין להפחית את הוצאותיה של המערערת בגין
20 לקותה האמורה מטור ההוצאות.

21
22 29. עוד, אדגיש, כי אף אין בידי לקבל את קביעת בית משפט קמא בסייפא של פסקה 44 לפסק-דינו :
23 "אשר להוצאות הנתבע, למעט הסכם השכירות והשבתת כלי הרכב, הנתבע לא הציג
24 אסמכתאות להוכחת הוצאותיו. על כן, אשר ליתר הוצאותיו, בהעדר נתונים ואסמכתאות, בשים
25 לב לרמת החיים שהוכחה בפני, ונסיעותיו של הנתבע לעבודתו ב-נ' ולקטין שמתגורר ב-ר', אני
26 מעריכה את הוצאות הנתבע בסך של 3,200 ₪ לחודש. לסכום זה יש להוסיף את התשלום על פי
27 הסכם השכירות (2,500 ₪)." (ההדגשה אינה במקור).

28
29 לעניין זה לא נותר לי אלא להפנות לעדותו של המשיב (עמ' 19 לפרוט', שוי 21-22) :

30
31 "ש. במה המשפחה עוזרת לך?

32 ת. שהם לא גובים ממני שכירות...."

33

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

1 ודומני, כי אין צורך להכביר מילים על משקלה הראייתי של הודאת בעל-דין, וזאת אף בשים-לב
2 לקביעתו של בית משפט קמא, בפסקה 38 לפסק-דינו באשר לעדותו של המשיב, לפיה "נתתי אמון
3 בעדותו".
4
5 כהערת-אגב, אוסיף, כי אף קביעת בית משפט קמא, בפסקה 44 לפסק-דינו, לפיה: "...על כן,
6 בזהירות הראויה מתוך הנחה שמדובר ביחידות דיור דומות, ולאור הסכם השכירות שהוצג, אני
7 מעריכה את דמי השכירות עבור כל אחת מהיחידות בסך של 1,800 ₪ (שכן הסכום המשולם
8 על פי ההסכם כולל ארנונה מים, גז וחשמל). סה"כ חלקו של הנתבע מהשכירות הוא 514 ₪
9 (1,800 ₪ X 4 חלקי 14) מסכום זה יש להפחית הוצאות תחזוקה ואחזקה שנתיות עבור 4 יחידות
10 דיור. ועל כן אין בכך להגדיל משמעותית את הכנסתו החודשית הממוצעת וכפי שקבעתי לעיל
11 בעניין הטבת המס עבור כלי הרכב של התובעת, איני מביאה הכנסה זו בחשבון", אינה מקובלת
12 עלי הואיל וברי, כי לא ניתן לקזז הכנסה חודשית רציפה וקבועה עם הטבת-מס אפשרית שניתנת
13 אחת לשלוש שנים, ומותנית ברכישת כלי-רכב חדש, ואף זאת בעטייה של מחלתה של המערערת.
14 לפיכך סבור אני, כי יש להוסיף סך זה להכנסתו של המשיב.
15
16 מכל האמור לעיל עולה, כי הכנסתו של המשיב היא בסך 7,394 ₪, והכנסתו הפנויה – 4,194 ₪,
17 בשים-לב להערכתו של בית משפט קמא, בפסקה 44, כי הוצאותיו החודשיות נאמדות בסך 3,200
18 ₪.
19
20 הכנסתה הפנויה של המערערת היא הכנסתה הכוללת בסך 11,866 ₪, בניכוי סך הוצאותיה בגובה
21 4,000 ₪, כפי שאלו נקבעו בפסק-דינו של בית משפט קמא, ובניכוי חלקה במשכנתה, בסך 2,338
22 ₪, היינו 5,528 ₪.
23
24 30. כפי שצינתי לעיל, תחנתו האחרונה של בית משפט קמא הייתה בחינת יכולותיהם הכלכליות
25 של הצדדים, ודומני, כי העובדה, שבית משפט קמא לא מצא לנכון לבחון כדבעי את הפערים
26 בזמני-השהות של הקטין עם כל אחד מן הצדדים, שלא לומר לא לבוחנם כלל – לא בתחנתו
27 הראשונה, ואף לא בזו האחרונה, אינה עולה בקנה אחד עם הפסיקה.
28
29 בענייננו, וכעולה מפסק-דינו של בית משפט קמא, מתקיימים בשלב זה זמני-השהות אצל
30 המשיב בימים ב' ו- ד' החל מחצי שעה לאחר תום עבודתו, ועד השעה 30: 20, ובכל סוף שבוע
31 שלישי החל מחצי שעה לאחר תום עבודת המשיב ועד למוצאי-השבת בשעה 30: 20.
32

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

1 הגם שכל אחד מן הצדדים ניסה לנקוב בשיעור מדויק של זמני-השהות של הקטין עם כל אחד
2 מהם, דומני, כי גם מבלי לנקוב בשיעור מדויק – אין, ולא יכול להיות חולק, כי הקטין שוהה
3 במחיצת אימו, המערערת, בחלקו-הארי של הזמן.

4
5 דומני, כי אין צורך להכביר מילים בדבר ההשקעה האינטנסיבית שנדרשת לטיפול בפעוט בן 3.
6 בעניינינו אין מדובר בזמן-הורי בלבד, כי אם בהשקעה הורית משמעותית של המערערת, אשר
7 באה לידי ביטוי בכל רגע נתון, גם נוכח גילו של הקטין, ואף בשים-לב למצבה הרפואי של
8 המערערת, וברי, כי קיימת לכך נפקות לעניינינו הן מן הבחינה הכספית, והן מן הבחינה הרגשית.
9 יפים לעניינינו דבריו של כב' השופט (בדימוס) מ. מזוז בעניין הלכת בע"מ 919, פסקה 8:

10
11 **"לדעתי עלינו להותיר שיקול דעת לבית המשפט לחתור ליעד של שוויון מגדרי**
12 **מהותי בין ההורים בנשיאה בהוצאות הילדים, על ידי כך שלא יהיה מחויב**
13 **לנוסחאות אריתמטיות נוקשות אלא יוכל לשקול שיקולים שונים העולים**
14 **ממכלול הנסיבות המשפחתיות לשם השגת היעד האמור. כך בין היתר יוכל בית**
15 **המשפט לקחת בחשבון לא רק את ימי המשמורת של כל הורה אלא גם את הנטל**
16 **הריאלי בטיפול בילדים בתוך פרק זמן זה, היינו - כמה מתוך המטלות והצרכים**
17 **של הילדים מטופלים הלכה למעשה על ידי כל אחד מההורים, וכמה מתוך הזמן**
18 **שהילד במשמורת ההורה מוקדש בפועל לטיפול בילדים"**. (ההדגשה אינה
19 במקור).

20
21 31. עוד אציין, כי אין בידי לקבל את טענת המשיב בסעיף 10 לעיקרי-הטיעון, ולפיה "המערערת
22 טענה, כי המשיב הסכים בהוצל"פ לשלם מחצית מהוצאות החריגות של הקטין ולדעתה הוא
23 מושתק מלטעון טענות כנגד קביעות סותרות....וברור כי הסכמה כלשהי מצד המשיב לשלם
24 סכומים כלשהם בהוצל"פ בבחינת חייב איננה מקפחת' מקפדת את זכותו לטעון טענות כבעל
25 דין במסגרת תביעה בה הוא נתבע למזונות הקטין", הואיל ומדובר בגרסאות סותרות של
26 המשיב.

27
28 יפים לעניינינו דבריו של כב' השופט (בדימוס) י. דנציגר ב- ע"א 9056/12 יעל קינג נ' פקיד
29 השומה ירושלים (04.08.2014):

30
31 **הלכה היא כי בעל דין אשר טען טענה משפטית או עובדתית מושתק**
32 **מלטעון - בהליך אחר או בגדרי אותו הליך - טענה הסותרת טענה זו. כלל**
33 **זה, המכונה השתק שיפוטי, נגזר מעקרון תום הלב ונועד לשמור על טוהר**

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

- 1 ההליך השיפוטי ולמנוע ניצול לרעה של בתי המשפט [ראו, למשל: ע"א
2 194, 133 (4) מח(4) Exin-Lines Bros.S.A' נ' Interlego A/S 513/89, פ"ד מח(4) 133, 194
3 (1994) (להלן: עניין אינטרלגו); רע"א 4224/04 בית ששון בע"מ נ' שיכון
4 עובדים והשקעות בע"מ, [פורסם בנבו] פסקה 8 לפסק דינו של השופט
5 (כתארו אז) א' גרוניס (8.3.2005) (להלן: עניין בית ששון); ע"א 6181/08
6 וינוקור נ' ממונה מס ערך מוסף עכו, [פורסם בנבו] פסקה 10 (28.8.2012).
7 תנאי להפעלת ההשתק השיפוטי הוא כי הטענה אשר השתקתה מתבקשת
8 סותרת טענה אחרת שהעלה אותו בעל דין. יש הסבורים כי תנאי נוסף
9 לתחולתו של ההשתק השיפוטי הוא כי אותה טענה קודמת וסותרת הניבה
10 לטוען טובת הנאה בגדרי ההליך בו נטענה (ראו, למשל: עניין אינטרלגו,
11 שם). מנגד, יש הסבורים כי בנסיבות מסוימות ניתן לוותר על דרישה זו
12 [ראו, למשל: עניין בית ששון, פסקה 9 לפסק דינו של השופט (כתארו אז)
13 א' גרוניס וחוות דעתו של השופט א' רובינשטיין; רע"א 8297/12 הפניקס
14 הישראלי לביטוח בע"מ נ' המוסד לביטוח לאומי, [פורסם בנבו] פסקה 13
15 (16.7.2013); ע"א 2291/07 אגף המכס והמע"מ אשדוד נ' ש.י. סימון אחזקות
16 בע"מ, [פורסם בנבו] פסקה 4 לפסק דינו של השופט (כתארו אז) א' גרוניס
17 וחוות דעתי (1.2.2010)]. (ההדגשה אינה במקור).
18
19 על אף שאין אני קובע, כי מדובר בהשתק שיפוטי, סבור אני, כי התנהלות מעין זו נגועה בחוסר
20 תום-לב, ואינה עולה בקנה אחד עם התנהלות מקובלת בין בעלי-דין, מקל וחומר עת בעלי-הדין
21 האמורים חובקים ילדים משותפים, שעניינם ניצב במוקד ההתדיינות.
22
23 32. על יסוד כל האמור, סבור אני, וכך אציע לחבריי, כי יש לקבל את ערעורה של המערערת, ולקבוע,
24 חלף פסק-דינו של בית משפט קמא, כך:
25
26 א. החל מיום 22.02.2018 ישלם המשיב עבור הקטין דמי-מזונות בסך 2,400 ₪, אשר מורכבים
27 מסך של 1,400 ₪ עבור צרכיו ההכרחיים של הקטין בתוספת 1,000 ₪ דמי-מדור ואחזקתו,
28 וזאת כמפורט בפסקאות 24-26 לעיל, וזאת עד הגיעו של הקטין לגיל 6.
29
30 ב. מיום הגיעו של הקטין לגיל 6 ועד הגיעו לגיל 18 או עד סיום לימודי התיכון לפי המאוחר
31 מבין השניים, ישלם המשיב 1,400 ₪, וזאת בשים-לב לחלוקת זמני-השהות של הקטין עם
32 כל אחד מן הצדדים, והכנסותיהם הפנויות.
33

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

- 1 ג. מן המועד האמור בסעיף ב' לעיל, ובשנת-שירות או שירות- לאומי או שירות-צבאי חובה
2 יעמדו דמי-המזונות על שליש מן הסכום האמור.
3
- 4 ד. החל מיום 22.02.2018 יישאו הצדדים בחלקים שווים בהוצאות הרפואיות החריגות
5 ובהוצאות החינוך, המפורטת בפסקאות 58-59 לפסק-דינו של בית משפט קמא, ובאופן
6 שפורט בפסקאות אלו.
7
8
- 9 סבור אני, כי על יתר רכיבי פסק-דינו של בית משפט קמא, להיוותר בעינם, ובנוסף יש להורות
10 למשיב לשלם למערערת הוצאות ושכ"ט עו"ד בסך 3,000 ₪, וכך אציע לחברי.
11
- 12 33. ניתנה לי ההזדמנות לעיין בפסק-דינו של חברי, השופט נ. סילמן, אך גם לאחר שנתתי דעתי
13 לנימוקיו ומסקנותיו, נותרתי בדעתי, לפיה יש לחייב את המשיב בסכום חודשי של 2,400 ₪ עבור
14 דמי-המזונות עד הגיעו של הקטין לגיל 6, וממועד זה לחייבו בסך חודשי של 1,400 ₪, כמפורט
15 בפסקה 32 לעיל.
16
- 17 ראשית, דומה, כי גם חברי השופט סילמן, לא ראה לנכון ליתן משקל לכך שהקטין שוהה
18 במחיצת אימו, המערערת, ברוב רובו של הזמן, וכי קיימת לעובדה זו נפקות משמעותית
19 בקביעת סכום המזונות. סבור אני, כי מלבד המעמסה הכלכלית הכרוכה בעובדה זו, קיימות
20 מורכבויות רבות נוספות, אשר לא ניתן לכמתן בערך מספרי, ואף לא ראוי לעשות כן.
21
- 22 שנית, הגם שחברי, השופט סילמן, קובע בפסקה 25 לפסק-דינו, כי **"בנסיבות אלו, איני רואה**
23 **פסול בקביעת הסכום לחישוב המדור ע"ס 1,670 ₪ (50% מגובה המשכנתא בפועל); עם זאת,**
24 **אציין כי העובדה שבית המשפט קמא קבע כי הסך הנ"ל כולל גם הוצאות החזקת מדור, אינה**
25 **פשוטה"**, קושי זה נותר בעינו, ולא ניתן להתעלם ממנו.
26
- 27 דומני, כי האמור בפסקה 25 לפסק-דיני, מאזן באופן ראוי את חלקי המשוואה, ונותן מענה
28 לקושי שהעלה השופט סילמן.
29
- 30 שלישית, ובאשר לעניין גמלת-הניידות המשולמת למערערת, אעיר, כי אין נפקא מינה אם
31 מדובר, כלשונו של חברי השופט סילמן בפסקה 28 לפסק-דינו, ב-**"אב נכה המתקיים**
32 **מגמלאות"** או ב-**"אם הזוכה בגמלה"**.
33

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

1 הסוגיה לגביה יש ליתן מענה היא האם על ההורה מקבל הגמלה להוכיח כי היא משקפת את
2 הצרכים בפועל ואשר בעטיים היא משולמת, או שעל ההורה השני הטוען אחרת מוטל נטל
3 הראיה והשכנוע כי היא גבוהה מצרכים אלה?

4
5 בשים-לב לאמור בפסקה 28 לעיל, סבורני כי בתובענות בעניין מזונות, מן הראוי כי נקודת
6 המוצא בקביעת נטלי הראיה והשכנוע בהתייחס לסוגיה זו תהא, כי מאחר שהמוסד לביטוח
7 לאומי, בחן בפרוטרוט את הנתונים הרלוונטיים של מבקש הגמלה, וקבע את גובהה בהתאם,
8 על כן הטוען, כי הגמלה אינה משקפת צרכים אלה עליו הראיה, ובמקרה שלנו לא זו בלבד
9 שהמשיב לא הניח כל תשתית ראייתית לאמור, אלא שהוא אף לא העלה כל טענה בעניין זה.

ס. ג'יוסי, שופט
[אב"ד]

השופט ניצן סילמן

- 11
12
13
14
15
16 1. עיינתי בחוות דעתו המקיפה של כב' האב"ד.
17 2. מסכים אני כי בדרך הילוכו של בית המשפט קמא נפלו שגיאות המצדיקות קביעות שונות.
18 3. כך, לגבי פוטנציאל ההכנסה של האב, כך, לגבי ההכנסה הפנויה של האב.
19 4. חרף זאת, לו תשמע דעתי, התוצאה אליה הגעתי שונה מתוצאת כב' האב"ד.
20 5. אחלק נקודות המבט, לכמה תתי נושאים.
21 6. ראשית- נושא הצרכים 'המינימליים'; הפסיקה עסקה לא מעט בשאלה מהם צרכיו
22 המינימליים של קטין; מעת לעת נקבעו סכומים, ומעת לעת יצאו קולות הקוראים לעדכן
23 את אותם סכומים.
24 7. מרבית הפסיקות שעסקו בנושא קדמו לבע"מ 919/15.
25 8. מודע אני לכך כי מדובר לכאורה בשתי מלכויות שונות- נושא הצרכים ה'הכרחיים' מקומו
26 במזונות ילדים מתחת לגיל 6 ואילו בע"מ 919/15 עוסק בפרשנות הדין האישי מעל גיל 6.
27 9. חרף זאת, סבורני כי האחד מקרין על משנהו.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

10. הדין האישי שהוחל, באופן טבעי, נשא עמו שנות היסטוריה ארוכות, ועל כן כלל לא מעט נוהגים השייכים לחברות קדומות יותר. כך, לגבי נכסים, כך לגבי הכנסות, וכך לגבי חובה לזון וחלוקת הנטל.
11. הדין האישי עצמו קבע מנגנוני פיצוי לצד חלש (כגון כתובה, זכות בעשרה דברים והתחייבות בארבעה, שמירת רמת חיים וכיו"ב).
12. משמעות בע"מ 919/15 הנה שינוי פרשנות הדין האישי החל על ילדים להורים יהודים שגילם מעל 6 שנים; בית המשפט העליון ראה לשנות הפרשנות הנוהגת, על מנת להחיל עקרונות שוויון, נוכח שינוי הזמנים ושינוי הנוהגים החברתיים.
13. בע"מ 919/15 מלמד על מגמה-רוח של נשיאה בנטל, לפי יכולות, לפי הכנסות מכל מקור שהוא, ובהתאם לחלוקת זמנים.
14. רוח זו, מקרינה, לטעמי, גם על שאלות פרשניות של ילדים עליהם לא חל בע"מ 919/15, בין אם כי גילם מתחת לגיל 6, ובין אם מדובר בהורים שלא חל הדין האישי היהודי לגבי ילדיהם.
15. דוק- אין כוונתי לייצר 'חקיקה שיפוטית'; החוק לתיקון דיני המשפחה עומד על מכונו ומורה על החלת הדין האישי.
16. אלא שמקום בו ניתן לפרש את הדין האישי בצורה שתביא להגברת ערך השוויון, יש לעשות כן.
17. מכאן, שפרשנות מצמצמת של מושג הצרכים ההכרחיים תעלה בקנה אחד עם ערך השוויון, יותר מאשר הרחבת מושג הצרכים ההכרחיים; באופן טבעי- ברגע שצרכים לא יחשבו הכרחיים, תהיה התחשבות בהכנסות שני ההורים (מכוח דיני הצדקה), ונמצאו מגשימים אותה 'רוח' עליה דיברתי לעיל.
18. כעת לתחשיב- איני סבור כי תחשיב מזונות נועד לשמש אקומולציה של צרכים שיוגדרו הכרחיים ומעל זאת חלוקה כזו או אחרת.
19. דעתי זו הבעתי בעמ"ש (חי') 19-03-12752. לעתים תחשיב המהווה חיבור של צרכים, גם אם כולם 'הכרחיים', יביא תוצאות בלתי אפשריות ויותר החייב במזונות ללא אמצעי מחיה סבירים (השווה רמ"ש (חי') 21-06-58657 (כב' השופט שרעבי) וכן ההלכות הידועות בעמ"מ 03/5750 אוחנה ובע"מ 04/2433 צינובוי).
20. ראה דיון מקיף בכך שמזונות אינם בגדר מצרף צרכים- רמ"ש (י-ם) 11-06-42761 (כב' השופט דרורי) המפנה לבע"מ 11/1078.
21. **שנית-** נושא המדור; פסיקת מדור, לעצמה, אינה פשוטה; הכלל של גזירת החלק היחסי אכן קבוע בפסיקה (ביחס לקטין, שניים או שלושה) אך שאלת היקף הסכום ממנו ייגזר החלק היחסי שנויה במחלוקת.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

- 1 הפסיקה התחבטה לא אחת בפער בין היות משכנתא חיוב הוני (שנועד להניב רכישת נכס
2 בסופו של יום) ובין התשלום כמספק קורת גג- תשלום פירוטי חלף שכירות.
3 השווה למשל הדיונים בפסיקה בתמ"ש (ת"א) 58470-10-13 ; תמ"ש (נצ') 27143-09-14 ;
4 תמ"ש (פ"ת) 31986-01-12.
5 כאשר נרכש נכס, אך טבעי כי בית המשפט יחלץ מתוך הרכישה, תשלומי החזר המשכנתא,
6 את החלק היחסי שניתן להכיר בו כ'פירות' לשם שימור קורת גג; ודוק- אין להיצמד דווקא
7 לדירה מושכרת קודמת (שכן יכול וגודל הדירה השתנה, איכות המיקום וכיו"ב), אלא
8 מדובר בנתון לשיקול בית המשפט המברר.
9 בנסיבות אלו, איני רואה פסול בקביעת הסכום לחישוב המדור ע"ס 1,670 ₪ (50% מגובה
10 המשכנתא בפועל); עם זאת, אציין כי העובדה שבית המשפט קמא קבע כי הסך הנ"ל כולל
11 גם הוצאות החזקת מדור, אינה פשוטה.
12 עוד אזכיר כי בתחשיב ההכנסה הפנויה, הופחת החלק היחסי (מעבר להוצאות המדור)
13 רואה סעיף 33 לפסק הדין.
14 **שלישית- נושא קצבת הנכות**- בניגוד לגישת כב' האב"ד, סבורני כי יש להתחשב בהכנסה
15 מכל מקור שהוא בעריכת תחשיב המזונות ולרבות בהכנסה מגמלה.
16 כשם שניתן לחייב במזונות אב נכה המתקיים מגמלאות, כך ניתן לחייב השתתפות רעיונית
17 אם הזוכה בגמלה. (ראה למשל בע"מ 7670/18 המזכיר קבלת גמלה).
18 על אחת כמה וכמה כשגם אם הקטין עצמו מקבל גמלה, מורה הפסיקה להביא הדבר
19 בחשבון- תוך התייחסות לצרכים המיוחדים להם נועדה הקצבה, ויתרת הקצבה לאחר מכן
20 (השווה למשל בע"מ 2083/19 לנושא זה).
21 מכאן שתחשיב הכנסות המערערת שערך בית המשפט קמא מקובל עלי.
22 **רביעית-** נושא הוצאות המדור מעל גיל 6- מדור הנו צורך הכרחי; יוצא כי לאחר גזירתו,
23 מתחת לגיל 6, בהנחה שהמצרף אינו יוצר עיוות (וראה לעיל), מוטל החיוב על האב.
24 על כן, בהגיע קטין לגיל 6, בהכרח אמור להשתנות חיוב המדור, שכן התחשיב מוכנס לאיזון
25 בהתאם לחלוקת הכנסות וחלוקת זמנים.
26 אפנה גם לעמ"ש (מרי') 65692-11-19 המתייחס למתינות הנדרשת לאחר בע"מ 919/15.
27 לגישתי, הייתי מתערב בגובה המזונות שעד גיל 6, בין היתר לאור קביעת האב"ד בדבר
28 ההכנסה הפנויה של האב, אי חלוקת הנטל כנדרש, ואי מיצוי הפוטנציאל מצד האב; עם
29 זאת לאור הפרשי ההכנסות גם לאחר מיצוי הפוטנציאל, לא הייתי מתערב בחיוב שנפסק
30 מהגיע הקטין לגיל 6. כמו כן הייתי מותיר חלוקת ההוצאות (חינוך ורפואה) מחצה על
31 מחצה, לאור הצהרות האב עצמו בדיון קמא.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 44496-10-20 א. נ' ב.

1 35. לו תשמע דעתי, הייתי מחייב האב בסך של 350 ₪ לחודש, **תוספת על החיוב שנפסק**, עד
2 הגיע הקטין לגיל 6; מכאן ואילך הייתי מותיר החיוב הקצוב שנקבע בבית המשפט קמא
3 (תוך תיקון חלוקת ההוצאות למחצה על מחצה).
4
5
6

נ. סילמן, שופט

7

8

9

10

השופטת עפרה אטיאס

11

12 במחלוקת שנפלה בין חבריי המלומדים אני מצטרפת לתוצאה אליה הגיע חברי, אב בית
13 הדין, כבי' השופט ג'יוסי ביחס למזונות שנפסקו עד גיל 6 (2,400 ₪ כולל מדור והוצאות
14 מדור). הלכת בע"מ 919/15 עוסקת בגילאי 6-15, עת החיוב במזונות הוא מדין צדקה וחל
15 במידה שווה על שני ההורים) בעוד שביחס לתקופה שעד גיל 6 חל החיוב במזונות חל באופן
16 מוחלט על האב.

17

18 גם אם אני כי המשכנתא שמשולמת ע"י האם (3,340 ₪ לחודש) לעומת דמי השכירות
19 ששולמו על ידה בעבר (2,600 ₪ לחודש) כוללת גם מרכיב הוני, וגם אם אצא מנקודת מוצא
20 לפיה דמי השכירות הסבירים נמוכים מסכום המשכנתא, וזאת, גם בהתחשב בתשלומי

21

22 השכירות בהם נשאה המערערת, בעבר, הרי שהחלטתו של כבי' האב"ד ג'יוסי להעמיד את
23 המדור ע"ס של 1,000 ₪ כולל הוצאות מדור נותנת מענה מספק, בפרט כאשר בית המשפט
24 קמא העמיד את מדור הקטין על 30% בלבד.

25

26 גם אם צודק חברי, כבי' השופט סילמן, בעמדתו, לפיה תחשיב המהווה חיבור של צרכים,
27 גם אם כולם 'הכרחיים', עשוי להביא לתוצאות בלתי אפשריות ועשוי להותיר את החייב
28 במזונות ללא אמצעי מחיה סבירים הרי שלטעמי, העמדת הצרכים ההכרחיים על הצד

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 44496-10-20 א. נ' ב.

1 הנמוך (1,400 ₪) בשילוב מדור והוצאות מדור בסך כולל של 1,000 ₪ בלבד, נותנת מענה
2 גם בהקשר זה.
3
4 אין חשש שהמערער יוותר ללא אמצעי מחיה סבירים, שכן בניגוד לקביעתו של בית המשפט
5 קמא, הוא אינו נושא בתשלום דמי שכירות ובשים לב לעמדה המוסכמת של חבריי, כי אינו
6 ממצה פוטנציאל השתכרותו, בתקופה בה אינו עובד כ..... קביעתי זו עומדת על כנה, גם אם
7 אניח לטובתו של המערער, כי בחודשים שבהם לא יעבוד כ....., יתקשה למצוא עבודה
8 מסודרת ורציפה, ויאלץ, במקצת חודשים אלו, לחתום אבטלה.
9
10 באשר לתקופה שלאחר גיל 6, אני סבורה, שיש להעמיד את חלקו של האב במזונות הקטין
11 ע"ס של 1,200 ₪. בקביעת סכום זה, נתתי דעתי לפער ההכנסות הפנויות של הצדדים מחד
12 גיסא, ולעובדה שהאם מטפלת ומגדלת את הקטין כמעט באופן בלעדי והיא ההורה
13 שמשקיע יותר, מאידך גיסא.
14
15 אדגיש כי בקביעת סכום המזונות שהשתתי על האב, הנחתי שהאב יאלץ, בכל זאת, במרוצת
16 השנים, לחתום אבטלה, בחלק מחודשי השנה. איני מתעלמת מכך שהאם בניגוד לאב היא
17 אשה חולה, אך בניגוד למשיב המערער עובדת במשרה יציבה וקבועה ולא הובאה בחשבון
18 האפשרות שתוכל להגדיל הכנסותיה ככל שהקטין יגדל.
19
20 בקביעת פערי ההכנסות הפנויות הבאתי בחשבון גם את קצבת הניידות שמקבלת המשיבה
21 מאת המלי"ל שכן מקובלת עליי עמדת השופט סילמן לפיה יש להביא בחשבון את הכנסות
22 הצדדים מכל מקור שהוא. אם נדייק את עמדתו של כב' השופט גייסי הרי שאין הוא חולק
23 על הקביעה לפיה יש לקחת בחשבון את כל מקורות ההכנסה, אלא שלשיטתו, הנטל מונח
24 לפתחו של המשיב להוכיח כי הוצאות הניידות של המערער נמוכות מקצבת הניידות,
25 מטעם המלי"ל. גישה זו שובת לב היא, אך היא מצריכה חשיבה נוספת בשים לב לכך
26 שהמערער היא זו ששולטת באופן בלעדי על המידע בעניין גובה הוצאותיה, לרבות
27 הוצאות הניידות. מכל מקום, במקרה שבפנינו, לא ניתן להניח, בהעדר קביעה מפורשת של
28 בית המשפט קמא, כי בהערכת הוצאותיה של המערער לא הובאו בחשבון גם הוצאות
29 הניידות של המערער ולא שוכנעתי כי קיימת הצדקה בהליך זה, להתערבות בקביעה
30 העובדתית של בית המשפט קמא בעניין הוצאות המערערת.
31
32 באשר לחלוקת ההוצאות (חינוך ורפואה) אני מצטרפת לעמדת חבריי מטעמיהם.
33

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

1
2

ע. אטיאס, שופטת

3
4
5
6

7 הוחלט פה-אחד, כי החל מיום 22.02.2018 יישאו הצדדים בחלקים שווים בהוצאות הרפואיות
8 החריגות ובהוצאות החינוך, המפורטות בפסקאות 58-59 לפסק-דינו של בית משפט קמא,
9 ובאופן שפורט בפסקאות אלו.

10
11
12
13
14

11 הוחלט בדעת-רוב של אבי"ד, השופט ס. גיוסי והשופטת ע. אטיאס ונגד דעתו החולקת של
12 השופט נ. סילמן, כי לתקופה החל מיום 22.02.2018 ישלם המשיב עבור הקטין דמי-מזונות בסך
13 2,400 ₪, וזאת עד הגיעו של הקטין לגיל 6.

15
16
17
18

15 בנוסף הוחלט, על-פי דעתו של אבי"ד, השופט ס. גיוסי, כי מיום הגיעו של הקטין לגיל 6 ועד
16 הגיעו לגיל 18 או עד סיום לימודי התיכון לפי המאוחר מבין השניים, ישלם המשיב למזונותיו
17 החודשיים 1,400 ₪, וכי מן המועד האמור ובשנת-שירות או שירות-לאומי או שירות-צבאי
18 חובה יעמדו דמי- המזונות על שליש מן הסכום האמור.

19
20
21

22 יתר רכיבי פסק-דינו של בית משפט קמא, יותרו בעינם.

23
24
25

24 המשיב ישלם למערערת הוצאות ושכ"ט עו"ד בסך 3,000 ₪.

26
27
28

26 מותר לפרסום בהשמטת שמות ופרטים מזהים.

29

29 ניתן היום, ג' אלול תשפ"א, 11 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 20-10-44496 א. נ' ב.

1

נ. סילמן, שופט

ע. אטיאס, שופטת

ס. ג'יוסי, שופט
[אב"ד]

2
3
4
5